

Zöld, egészséges és biztos jövő építése az erdőkkel

Némileg személyes beszámoló a XV. Erdészeti Világkongresszusról

2022. május 2–6. között zajlott a XV. Erdészeti Világkongresszus a dél-koreai Szöulban. A kongresszusra majdnem napra pontosan egy évvel a tervezett időpont után került sor a világjárvány miatt. Még ez a döntés sem volt teljesen kockázatmentes a fogadó ország részéről, ugyanis Korea március végén még azzal került a világsajtóban címlapra, hogy a kormány 40%-os teljesítményemelésre kérte a krematóriumokat. Éppen ezért is tekinthető nagy eredménynek, hogy május elejére feloldhatták a kültéri maszkviselési kötelezettséget, és a kongresszus ideje alatt egyetlen megbetegedés sem történt a résztvevők között. (A kongresszusok közel 100 éves történetében egyébként csak az 1940-es III. Kongresszust kellett elhalasztani a háború miatt, így az végül 1949-ben került megrendezésre.)



A XV. WFC megnyitó ünnepsége

Számok, és ami mögöttük van

Bár kétségtelen, hogy a járvány komoly fejtörés elé állította az érdeklődőket és a részvétel melletti döntés nem volt teljesen kockázatmentes, végül 160¹ országból több mint 15 ezren regisztráltak a hibrid módon megrendezett eseményre, köztük közel 5000 online résztvevő. (Nagyot változott a világ ebben a tekintetben, az 1936-os budapesti kongresszuson még 35 ország vett részt, de hiba lenne elhamarkodott következtetéseket levonni, a résztvevők száma inkább jelzi az utazási lehetőségeket, mint a rendezvény súlyát.)

A hibrid forma azt jelentette, hogy valamennyi esemény megrendezésre került a kongresszus helyszínén, ezek egy részébe a távollévők passzív módon, tulajdonképpen nézőként tudtak bekapcsolódni, a többi ülés esetén azonban le-

¹ Végleges adat, szemben a korábban publikált 141-gyel.

² Programon kívül lehetőség volt max. 3 perces előadást tartani egy erre a célra kialakított ún. Speakers' corner-ban

³ Németh Jenő–Németh Márton–Horváth Sándor–Pogrányi Kálmán: Természetes erdők megóvása új, gyorsan növő „Turbo Obelisk” akác keményfa ipari ültetvények létesítésével

⁴ Huszti Anett – dr. Szabados Ildikó: Az erdő a legjobb osztályterem

⁵ Augmented reality (AR): valós környezetbe vetített virtuális elemek megjelenítése valamilyen informatikai eszközön

hetőség volt aktív részvételre a Zoom platform biztosította kereteken belül.

A kongresszuson részt vett 21 miniszter/miniszter-helyettes, számos nemzetközi szervezet vezetője, a FAO jószolgálati nagyköveteként tevékenykedő jordán herceg, és Korea köztársasági elnöke. A fő program 52 eseményen közel 400 előadó szólalt fel, ezenkívül lebonyolításra került még 116 kísérelő rendezvény, 94 poszterbemutató és 59 szabad előadás² is.

A Kongresszus felhívása nagy érdeklődést váltott ki a lehetséges szerzőkből, összesen mintegy 2000 tanulmány és poszter, valamint 97 filmjavaslat érkezett, amelyekből a két körös szűrés eredményeként 983, illetve 81 került elfogadásra és publikálásra, illetve a poszterek esetében kiállításra is.

Magyar részről egy tanulmány³ és egy poszter⁴ került elfogadásra, kétségtelenül öröm lett volna többet látni.

A legjobb anyagok szerzői lehetőséget kaptak arra, hogy a kapcsolódó üléseken előadást is tartsanak.

A Kongresszus alkalmából megrendezett szakmai kiállításon 87 kiállító vett részt, köztük a magyar Silvanus Forestry. A nagyközönség számára is nyitott kiállítás érdekesen ötvözte a hagyományos elemeket modern audiovizuális megoldásokkal, mint amilyen a „kiterjesztett valóság”⁵, mely mára a technikai lehetőségek némileg öncélú bemutatása mellett az oktatás és információátadás fontos és költségkímélő eszközevé nőtte ki magát.

Csak a legnagyobb elismeréssel lehet szólni Koreáról, ahogy mindehhez a technikai feltételeket biztosította, hiszen esetenként 7 rendezvény egyidejű kiszolgálásáról kellett gondoskodni hibrid formában, 4 nyelven – ehhez óvatos becslés





mellett is legalább 50 ember (tolmács, kameraman, rendező, webmester, informatikus, hang- és videotechnikus) összehangolt munkájára volt szükség. Ehhez kell még hozzáadni a tartalmat felügyelő kb 30 fős FAO stábot.

Nem véletlen, hogy ilyen méretű rendezvényt, legalábbis erdészeti körökben, még nem rendezett senki. A felvonultatott audiovizuális technika kétségtelenül ámulatba ejtő volt, különösen igaz ez a plenáris üléseknek helyt adó teremben álló 9x50 m-es videofalra, amely a Koreában valaha épített legnagyobb ilyen berendezés volt, és amelyet a házigazdák az ünnepélyes megnyitón igyekeztek is maximálisan kihasználni.

Néhány szó Koreáról

Szinte biztosan mindeki tudja az 52 milliós Koreáról, hogy gazdaságilag és technikailag nagyon fejlett ország,⁶ de valószínűleg kevesebben ismerjük erdészeti szempontból (sem) irigylendő történelmét. Erdőterülete ma kb 6,3 millió hektár, ami nagyjából 63%-os erdősültségnek felel meg, élőfakészlete 1 017 millió m³, azonban a jelen adatok mögött küzdelmes múlt rejlik.

Az 1910-es évek 700 millió m³-es élőfakészlete a II. világháború végére 200 millióra csökkent és a fogyás tovább folytatódott a koreai háború (1950–53) alatt, így az ország állandó környezeti problémákkal, árvizekkel, aszályal és tüzelőhiánnyal küzdött, ráadásul az egy főre eső GDP 67 USD (!) volt.

Ilyen társadalmi-gazdasági háttérrel indultak a 60-as években a 10 éves rehabilitációs programok, amelyek 60 év alatt a fenti erdősültségi adatokhoz vezettek. A terület mellett az erdőszerkezet is jelentősen átalakult, a hektáronkénti élőfakészletet 1973-ban 11 m³-re, 2014-ben már 142 m³-re becsülték!

Mostanra az erdészeti ágazat évente mintegy 35 milliárd USD termelési értéket állít elő 268 ezer fő foglalkoztatásá-



val, és 11 ökoszisztéma-szolgáltatási kategóriában 196 milliárd USD „közjót” biztosít, ami a GDP 11,7%-ának felel meg. Ezek 1/3-át az üvegházhatású gázok megkötése teszi ki, de az erózió elleni védelem (11%), a rekreáció és a vízgazdálkodás (8,3–8,3%) ugyancsak jelentősek. A számítások szerint minden koreai évente 3,800 USD értékű jóléti szolgáltatásban részesül az erdő által.

Ezek voltak azok az eredmények és tapasztalatok, amelyeket a kongresszus megrendezése útján Korea meg kívánt osztani a világgal, és valljuk be, a számok valóban imponálóak.

Program és eredmények

A program összeállítása során annak a lehetetlen elvárásnak kívántunk megfelelni, hogy mondjunk újat, de ne hagyjunk ki semmi fontosat. Ez látszólag egyszerű, de ha jobban belegondolunk, akkor nagy az esély rá, hogy a „fontosak” listája a végén pontosan olyan lesz, mint az összes eddigi tanácskozásé volt. Ennek ellensúlyozására azt a megoldást választottuk, hogy a témákat 6 csoportban foglaltuk össze és a csoportokon belüli súlypontok elhelyezésével igyekeztünk az új dolgokra fókuszálni:

- Küzdelem az árral: fordítsuk meg az erdők csökkenését és degradációját
- Természetre alapozott megoldások a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra és a biodiverzitás megőrzésére
- A növekedés és fenntarthatóság zöld útja
- Erdő és emberi egészség: gondoljuk újra a kapcsolatokat
- Az erdészeti információ és tudás kezelése és kommunikációja
- Erdők határok nélkül: az erdőgazdálkodás és a kapcsolódó együttműködés kiterjesztése.



Workshop a XV. WFC rendezvényén

⁶ A 2022-re becsült egy főre eső GDP ~35,000 USD (IMF, World Economic Outlook)



Hibrid szekcióülés a kongresszuson

Ezen témák mellett külön üléseket szenteltünk az alábbi problémáknak: *a COVID utáni kilábalás; erdő és zöld energia; erdő és körkörös biogazdaság; erdőtüzek; fenntartható befektetések; a kistermelők szerepe a „zöld megújulásban”; a fiatalság szerepének erősítése.*

Külön miniszteri kerekasztal is foglalkozott az erdészet és erdők finanszírozásával, illetve a faanyag fenntartható használatával. Az indító magas szintű panel arra kereste a választ (olyan résztvevők segítségével, mint a kongói, koreai és mongol miniszterek, a IUFRO elnöke, a FAO és a Zöld Klíma Alap vezetői, a Világbank alelnöke, az egyik legnagyobb koreai magáncég, az SK képviselője, valamint a fiatalok és az őslakos népek képviselői) hogy miként lehet az erdők kínálta lehetőségeket kiaknázni az olyan globális kihívások leküzdésére, mint a klímaváltozás, biodiverzitás csökkenése, az erdőtakaró fogyása, a pandémia vagy az élelmiszerhiány.

A panel és összességében a kongresszus is megerősítette azt a *Világ erdei 2022-ben* című tanulmányban közölt javaslatot, hogy három párhuzamos akciócsoportban van a megoldás kulcsa: *meg kell állítani az erdőterület és az ökoszisztéma-szolgáltatások további csökkenését; helyre kell állítani és erősíteni az erdők ellenálló képességét és termelési potenciálját; fenntartható módon használni kell az erdőket és ehhez zöld termékláncokat kell kialakítani.*

Mivel ezek egyike sem valósul meg spontán módon, azonnali cselekvésre van szükség: *jelentősen növelni kell az erdőkre történő befektetéseket állami és magántőke bevonásával; erősíteni kell a szektorok közötti párbeszédet a problémák okai illetve a megoldások megértése és megfelelő kezelése céljából; szükség van a tudományos ismeretek és a tapasztalaton alapuló tudás elmélyítésére és átadására, a generációk és az érdekcsoportok/résztvevők közötti együttműködés erősítésére.*

Sokan hangsúlyozták, hogy egészséges környezet nélkül nincs egészséges gazdaság, de nincs egészséges társadalom se, tehát a környezet, így *az erdő is, létünk és jövőnk letéteményese és záloga.*

A Világkongresszus fő megállapításait és javaslatait négy dokumentum tartalmazza, melyek a *Szouli Nyilatkozat az Erdőkről*, a hozzá kapcsolódó mintegy 150 konkrét cselekvési javaslat, a *Működjetek együtt velünk – a fiatalság felhívása* és a *Miniszteri felhívás a fenntartható faanyag érdekében* címe-

ket viselik. Ezek rövid ismertetése megjelent az OEE online hírei között,⁷ ezért helyette némileg önkényesen kiragadnék néhány részletet a felszólalásokból, annak érzékeltetésére, hogy hol is keresendő a problémák megoldása.

Lord Zac Goldsmith:⁸ „Közpénz, magánforrás, filantróp hozzájárulások, mindnek jelentősen emelkedni kell az évtized hátralevő részében. De azt is meg kell változtatnunk, ahogy a közpénz felhasználásra kerül, hogy ahelyett hogy aláásná a közjavak előállítását, támogassa azt. ... Ha meggondoljuk, hogy az ötven legfőbb élelmiszer-termelő ország közel 700 milliárd dollárt költ évente gyakran rendkívül káros földhasználat támogatására, és ez a világ teljes segélyezési programjának a négyszerese, elképzelhető, hogy mi lenne a hatása, ha ez az összeg a megújíthatóságot szolgálná. ...A kormányzatoknak minden rendelkezésükre álló eszközt fel



Lord Zac Goldsmith

kell használni, hogy rábírják a piacot arra, hogy a természet valós értékét felismerje. Ez hatalmas kihívás, de tudjuk, hogy meg tudjuk tenni. Amire igazából szükségünk van, az politikai akarat és politikai vezető szerep.”

Lee White:⁹ „Amikor 10-12 évvel ezelőtt átvilágítottuk az erdészeti ágazatot, azt láttuk hogy 100 éven át rönköt exportáltunk Európába, az USA-ba, Ázsiába, és hogy amikor rönköt exportálunk, akkor a faanyag lehetséges értékének



Lee White

több mint 90%-át ajándékba adjuk a kereskedelmi partnernek. A fakitermelés és szállítás az érték 8%-át jelenti, de minden egyes feldolgozási lépéssel az érték megduplázható vagy háromszorozható, ugyanígy a munkahelyek száma is.”

Vicente Guallart:¹⁰ „... ki kell dolgoznunk egy új módszert arra, hogy hogyan építsünk városokat, amelyek követik

⁷ <https://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/veget-ert-a-xv-erde-szeti-vilagkongresszus-megszuletett-a-szouli-nyilatkozat>

⁸ Lord Zac Goldsmith: brit államminiszter

⁹ Lee White, környezetvédelmi miniszter, Gabon

¹⁰ Vicente Guallart: építész, Barcelona korábbi főépítésze



Vicente Guallart

a természetes rendszerek törvényeit, hogy a városok segítők lehessenek az életnek és a biológiai sokféleségnek.”

Messziről hozott gondolatok, de nem csengenének idegenül hazai környezetben sem.

A Világkongresszus a médiában

Sokszor állapítjuk meg, hogy az erdők ügye nem kapja meg azt a figyelmet, amit szerintünk megérdemelne – erre most nem igazán panaszkodhattunk. Természetesen a sok magas rangú résztvevőnek is betudható az, hogy a kongresszust kiemelt figyelem övezte: a koreai kommunikáción túl 1100 újságcikk jelent meg, számos közülük a legmagasabban jegyzett orgánumban. A közösségi médiában megjelent 10.000 üzenet mintegy 36 millió twitterfelhasználót ért el, a Facebookot és Instagramot is beszámítva ez a szám mintegy 52 millióra tehető. A FAO saját közösségi média csatornáján megjelentetett 270 bejegyzés mintegy 23 millió felhasználóhoz jutott el. Az írott és elektronikus sajtó mellett kb. 150 000 „előfizető” kapott napi hírlevelet az ENB¹¹ szerkesztésében.

A Világkongresszus hatása

A Kongresszus hatása összességében ugyanúgy mérhető majd le, mint minden más konferenciáé, vagy határozaté: végső soron annyit ér, amennyi megvalósul belőle. Bölcs szavakból sohasem volt hiány, a cselekedetekről viszont ez kevésbé mondható el.



¹¹ Earh Negotiations Bulletin, a Fenntartható Fejlődés Nemzetközi Intézete (IISD) hírlevele

¹² AFFIRM: Assuring the Future of Forests with Intergated Risk Management (a betűszó maga is megerősítést jelent)

¹³ FERM: Framework for Ecosystem Restoration Monitoring

¹⁴ SAFE: Sustaining an Abundance of Forest Ecosystems



Basma bint Ali hercegnő

Idén számos globális konferencia fog az erdők ügyével foglalkozni, ezekhez mindhez el kell juttatni az üzeneteket, de legalább ennyire fontos, hogy mi is a magunkénak érezzük és igyekezzünk átültetni a gyakorlatba.

Jó jel, hogy a Kongresszus alkalmat teremtett számos program elindítására is, közöttük az erdők biztonságát erősítő integrált veszély kezelő rendszer (AFFIRM)¹², az ökoszisztéma helyreállításának moniting rendszere (FERM)¹³, vagy az erdei ökoszisztémák gazdagságát fenntartó kezdeményezés (SAFE)¹⁴. Ugyancsak nagy reményeket fűzünk a fa használatára vonatkozó miniszteri felhívás nyomán várhatóan kibontakozó tevékenységekhez.

A legfontosabb azonban, ahogy az *Basma bint Ali* hercegnő zárszavában megjegyezte: „A XV. Erdészeti Világkongresszus véget ért, de a mi munkánk csak most kezdődik. Azt kérem mindenkitől, tegyünk meg mindent, amit kell, hogy megküzdjünk a problémák áradatával!”



Csóka Péter (FAO) tart záróbeszédet az erdészeti világkongresszuson

Végezetül egy személyes gondolat, mely a záró ülésen is elhangzott: *gyakran beszélünk fenntarthatóságról, hosszú távról, globális ökoszisztémáról, de szinte soha nem vesszük észre, hogy egy másik természeti erőforrással is gazdálkodnunk kell: az idővel. Gyakran úgy gondoljuk, hogy az idő végtelen. Igaz, az idő végtelen, de a mi számunkra nem... Megvan a szükséges bölcsesség és tudás, hát használjuk és a szavakat váltsuk tettekre!*

Csóka Péter, FAO, A XV. WFC társ-főtitkára
Fotók: **FAO, Csóka Péter, goodfon.com**